

Vergaderjaar 1993-1994

23 791

Aanpassing van de noodwetgeving aan de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden en nieuwe regels ter harmonisatie van de terminologie voor buitengewone omstandigheden waarin noodwetgeving kan worden toegepast en de procedures volgens welke noodwetgeving buiten een uitzonderingstoestand in werking wordt gesteld (Invoeringswet Coördinatiewet uitzonderingstoestanden)

A

OORSPRONKELIJKE TEKST VAN HET VOORSTEL VAN WET EN DE MEMORIE VAN TOELICHTING, ZOALS VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE EN VOOR ZOVER NADIEN GEWIJZIGD

I. VOORSTEL VAN WET

1a. In artikel I, onder C, luidde de tekst van artikel III aanvankelijk:

ARTIKEL III

1. Onverminderd de artikelen 7, eerste lid, en 9, eerste lid, van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden kunnen, ingeval buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken, bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, de artikelen... (paragrafen, hoofdstukken) in werking worden gesteld.

2. Wanneer het in het eerste lid bedoelde besluit is genomen, wordt onverwijld een voorstel van wet aan de Tweede Kamer gezonden omtrent het voortduren van de werking van de bij het in het eerste lid bedoelde besluit in werking gestelde bepalingen.

3. Wordt het voorstel van wet door de Staten-Generaal verworpen, dan worden bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, de bepalingen die ingevolge het eerste lid in werking zijn gesteld, onverwijld buiten werking gesteld.

4. Bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, kunnen bepalingen die ingevolge het eerste lid in werking zijn gesteld, buiten werking worden gesteld, zodra de omstandigheden dit naar Ons oordeel toelaten.

5. Het in het eerste, derde en vierde lid bedoelde besluit wordt op de daarin te bepalen wijze bekendgemaakt. Het treedt in werking terstond na de bekendmaking.

6. Het besluit, bedoeld in het eerste, derde en vierde lid, wordt in ieder geval geplaatst in het Staatsblad.

b. De overige in het wetsvoorstel opgenomen standaardbepalingen als bedoeld in artikel III zijn op overeenkomstige wijze aangepast.

2. Artikel VIIa ontbrak in het oorspronkelijke voorstel van wet.

3. In de tekst van artikel IX waren de cijfers 74 en 74a vernummerd tot 93 en 93a.

4. Artikel XI, onder G, bestond aanvankelijk uit de onderdelen G en H, luidend:

G

In artikel 41, tweede lid, wordt de zinsnede «in geval van oorlog, oorlogsgevaar of buitengewone omstandigheden» vervangen door: in geval van buitengewone omstandigheden.

H

Artikel 43 komt te luiden:

Artikel 43

De minister kan, voor zover dat nodig is ter uitvoering van de militaire taak dienstplichtigen langer in dienst houden dan is bepaald in artikel 41.

5. Artikel XII, onder B, luidde:

B

In Hoofdstuk II vervalt het opschrift «Afdeling 4 Leverantiën».

6. Artikel XV, onder B, luidde:

B

Artikel 73 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Wanneer in geval van brand of watersnood, ogenblikkelijke inbezitting volstrekt noodzakelijk geacht wordt, kan deze op last van de hoogste burgerlijke overheid, ter plaatse aanwezig, geschieden.

2. Het derde lid vervalt.

7. Het opschrift van artikel XVII luidde:

Indien het bij koninklijke boodschap van 18 mei 1990 ingediende voorstel van Wet tot uitbreiding van de Wet bodembescherming met een regeling inzake de sanering van de bodem (21 556) tot wet wordt verheven, komt artikel 27g, derde lid, van de Wet bodemsanering te luiden:

8a. In artikel XIX werd, met uitzondering van het eerste lid in de eerste alinea van artikel 17, in plaats van het woord «alinea», steeds gebruikt het woord: lid.

b. In artikel XIX waren de alinea's onder A, D, E, F, en G, aanvankelijk genummerd als artikelleden.

9. Artikel XX, onder B, luidde:

B

Artikel 11 vervalt.

10a. Het opschrift van artikel XXXI luidde:

Indien het bij koninklijke boodschap van 4 september 1989 ingediende voorstel van Wet houdende herziening van de Wet rijonderricht motorrijtuigen (Wet rijonderricht motorrijtuigen) (21 262) tot wet wordt verheven, wordt de Wet rijonderricht motorrijtuigen als volgt gewijzigd:

b. Onder A en B van artikel XXXI waren de artikelen 8, 8a en 8b vernummerd tot de artikelen 7, 7a en 7b.

c. In artikel XXXI, onder B, was het cijfer 7 in artikel 8b vernummerd tot 6.

11. Het opschrift van artikel XXXII luidde:

Indien het koninklijke boodschap van 23 januari 1991 ingediende voorstel van Wet houdende algemene regeling met betrekking tot het luchtverkeer (Wet Luchtverkeer) (21 993) tot wet wordt verheven, worden de artikelen 50 tot en met 53 van de Wet Luchtverkeer vervangen door vijf artikelen, luidende:

12. Artikel XXXIII luidde:

ARTIKEL XXXIII

Indien het bij koninklijke boodschap van 8 maart 1991 ingediende voorstel van wet houdende vervanging van de Wegenverkeerswet (Wegenverkeerswet....) (22 030) tot wet wordt verheven, wordt artikel 3 van de Wegenverkeerswet 1992 vervangen door zes artikelen luidende:

Artikel 3

Het bepaalde bij of krachtens deze wet en provinciale en plaatselijke verordeningen gelden slechts voor zover zulks bij algemene maatregel van bestuur is bepaald:

a. ten aanzien van voertuigen, voor zover die worden gebezigt ten behoeve van de strijdkrachten;

b. voor militairen te voet, voor zover zij zich ter uitoefening van de dienst op de weg bevinden.

Artikel 3a

1. Onverminderd de artikelen 7, eerste lid, en 9, eerste lid, van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden kunnen, ingeval buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken, bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, de artikelen 3b tot en met 3d in werking worden gesteld.

2. Wanneer het in het eerste lid bedoelde besluit is genomen wordt onverwijld een voorstel van wet aan de Tweede Kamer gezonden omtrent het voortduren van de werking van de bij het in het eerste lid bedoelde besluit in werking gestelde bepalingen.

3. Wordt het voorstel van wet door de Staten-Generaal verworpen, dan worden bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, de bepalingen die ingevolge het eerste lid in werking zijn gesteld, onverwijld buiten werking gesteld.

4. Bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, kunnen de bepalingen die ingevolge het eerste lid in werking zijn gesteld, buiten werking worden gesteld, zodra de omstandigheden dit naar ons oordeel toelaten.

5. Het in het eerste, derde en vierde lid bedoelde besluit wordt op de daarin te bepalen wijze bekendge-

maakt. Het treedt in werking terstond na de bekendmaking.

6. Het besluit, bedoeld in het eerste, derde en vierde lid, wordt in ieder geval geplaatst in het Staatsblad.

Artikel 3b

Onze Minister van Defensie is bevoegd te bepalen, dat van de bepalingen, genoemd in de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3, kan worden afgeweken door de bestuurders van voertuigen gebezigt ten behoeve van de strijdkrachten en door militairen te voet die zich op de weg bevinden ter uitoefening van de dienst.

Artikel 3c

Het bepaalde bij of krachtens deze wet en provinciale en plaatselijke verordeningen gelden slechts voor zover zulks bij algemene maatregel van bestuur is bepaald ten aanzien van voertuigen van bij die maatregel aan te wijzen overheidsdiensten.

Artikel 3d

Onze Minister van Defensie, in geval van de beperkte of de algemene noodtoestand het militair gezag, is bevoegd voor geheel Nederland of een gedeelte daarvan regels vast te stellen inzake het verkeer op de weg, afwijkende van het bepaalde bij of krachtens deze wet en van provinciale en plaatselijke verordeningen, voor zoveel het in het belang van de openbare orde en veiligheid of van de verdediging van het land nodig wordt geacht.

Artikel 3e

Door het bepaalde in de artikelen 3 en 3b tot en met 3d wordt de gewone aansprakelijkheid, uit andere wettelijke bepalingen voortvloeiende, niet opgeheven of verminderd.

13. De aanhef van artikel XXXVI luidde:

De Wet ter verzekering van het beschikbaar blijven van goederen wordt als volgt gewijzigd:

14a. De aanhef van artikel XXXVIII luidde:

De Vorderingswet 1962 wordt als volgt gewijzigd:

b. Artikel XXXVIII, onder B, C en D, luidde aanvankelijk:

B

De artikelen 23 tot en met 27 vervallen.

C

In artikel 29, eerste lid, vervalt de zinsnede «aan wie krachtens artikel 3 of 23 vorderingsbevoegdheid is verleend» en vervallen de komma's waartussen deze zinsnede is geplaatst.

D

In artikel 32, eerste lid, wordt de zinsnede «krachtens artikel 6, 22 of 24» vervangen door: krachtens artikel 6 of 22.

15. Artikel XLII, onder C, luidde:

C

In artikel 32, eerste lid, wordt de zinsnede «krachtens de artikelen 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 23 en 29 vastgesteld» vervangen door: krachtens de artikelen 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 23 en 29 vastgesteld.

16. Artikel XLIX luidde aanvankelijk:

ARTIKEL LIII

Deze wet kan worden aangehaald als: Invoeringswet Coördinatiewet uitzonderingstoestanden.

II. MEMORIE VAN TOELICHTING; ALGEMEEN DEEL

1. Het woord «koninklijk besluit» werd in de oorspronkelijke memorie van toelichting afgekort tot k.b..

2. In het tekstgedeelte onder het kopje: «Procedure vervat in de standaardbepaling» zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

a. de laatste volzin van de eerste alinea ontbrak.

b. de derde volzin van de zevende alinea luidde:

Hierbij wordt aangetekend dat strikt juridisch gezien, publikatie in het Staatsblad niet noodzakelijk zou zijn voor het naar buiten kunnen werken van buitengewone bevoegdheden.

c. de laatste volzin van dit tekstgedeelte luidde:

Publikatie van de alsdan te nemen koninklijke besluiten in het Staatsblad ligt dan in de lijn van de Bekendmakingswet juridisch meer voor de hand omdat het dan wezenlijk gaat om inwerkingtreding van nog niet eerder in werking getreden wetsartikelen. Noodzakelijk is ook dan publikatie in het Staatsblad van de betreffende k.b.'s niet, wanneer de wetgever een andere regeling geeft, zoals in het vijfde lid van de standaardbepaling het geval is. Vooral vanwege het bijzondere karakter van de k.b.'s tot inwerkingstelling van de noodwetgeving en met het oog op de overzichtelijkheid is plaatsing in het Staatsblad ook bij het hier bedoelde systeem van noodwetgeving echter aangewezen. Waar nodig zal bij de artikelsgewijze toelichting hierop nog worden ingegaan.

3. In het tekstgedeelte onder het kopje: «Reikwijdte van de Invoeringswet Coördinatiewet uitzonderingstoestanden» zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

a. de twee laatste zinnen van de tweede alinea ontbraken.

b. de vierde alinea luidde:

Inmiddels echter zijn de wettelijke bepalingen inzake bevordering en ontslag van de beroepsofficieren en het reserve-personeel in het Algemeen militair ambtenarenreglement neergelegd. De Wet bevordering en ontslag beroepsofficieren 1985 kon hierdoor geheel vervallen en de Wet voor het reserve-personeel der krijgsmacht 1985 opnieuw werd vastgesteld zonder de bovengenoemde buitengewone bevoegdheden (4). Ofschoon op dit moment derhalve geen geldende voorbeelden voorhanden zijn, willen wij toch voor eventuele toekomstige wetten de mogelijkheid openhouden de standaardprocedure (k.b. gevolgd door een verlengingswetsvoorstel) daarin niet op te nemen, indien die procedure disproportioneel zwaar zou zijn in verhouding tot de te verlenen buitengewone bevoegdheid.

c. na de zesde alinea volgde de volgende tekst:

De Noodwet industriële eigendom 1947 is, ofschoon de naam anders doet vermoeden, geen noodwetgeving. Deze wet regelt alleen de gevolgen van de tweede wereldoorlog ten aanzien van industriële eigendom en geeft in dat verband met name enige verlengingen van

termijnen. Het opnemen van de standaardbepaling in deze wet ligt niet in de rede.

4. In de inhoudsopgave ontbrak artikel VIIa.

III. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

1. Artikel I.

De laatste volzin luidde:

Artikel IIa is aangepast aan de Aanwijzingen voor de wetgevings-techniek.

2. Artikel IV.

De tekst van het derde, vierde en vijfde tekstgedeelte (beginnend met de woorden: «Indien zich een ramp als bedoeld in artikel I van de Rampenwet voordoet,...» en eindigend met de woorden: «...dat zij onder het begrip «buitengewone omstandigheden» valt.») luidde als volgt:

Een (dreigende) ramp als bedoeld in artikel 27, tweede lid, valt onder het nieuwe artikel 2 opgenomen begrip buitengewone omstandigheden, waarbij met name gedacht moet worden aan rampsituaties waarbij ook hoofdstuk 5 van de Rampenwet in werking wordt gesteld. Bij een ramp die niet onder de werking van dat hoofdstuk V valt, zal verplaatsing niet op grond van de Wet verplaatsing bevolking plaatsvinden, maar op grond van de artikelen 219/220 gemeentewet (artikelen 174/175 nieuwe Gemeentewet). Doordat de in artikel 27, tweede lid, bedoelde rampen onder het begrip buitengewone omstandigheden vallen, behoeft de Wet verplaatsing bevolking dus niet langer, op grond van het huidige artikel 27, tweede lid, bij afzonderlijk besluit in die situatie van toepassing te worden verklaard. Nu door de standaardbepaling ook de procedure in het huidige artikel 27, tweede lid, overbodig wordt kan laatstgenoemde bepaling vervangen worden door een nieuw artikel (2d) waarin geen buitengewone bevoegdheid is opgenomen, maar waarin wordt aangegeven dat de verantwoordelijkheid bij toepassing van de buitengewone bevoegdheden uit die wet bij een (dreigende) ramp, waartoe ook een watersnood wordt gerekend, alleen bij de Minister van Binnenlandse Zaken ligt.

3. Artikel VIIa.

De toelichting bij dit artikel ontbrak.

4. Artikel IX.

De artikelen 74 en 74a waren aanvankelijk vernummerd tot de artikelen 93 en 93 a.

5. Artikel XI.

In de eerste alinea stond tussen haakjes artikel 41, tweede lid genoemd. De laatste alinea (beginnend met de woorden «Volledigheidshalve zij er wellicht...») ontbrak.

6. Artikel XII.

In de eerste volzin stond in plaats van de zinsnede «wordt gevormd» vermeld de tekst: vormt.

De voorlaatste zin van de negende alinea luidde aanvankelijk:

Immers gelet op de strekking van artikel 15 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) in relatie met artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM, zal bij vordering of ingebruikneming altijd een schriftelijk bewijs daarvan moeten worden verstrekt.

7. Artikel XV.

In de voorlaatste volzin ontbrak de passage «...met artikel 14, derde lid, van de Grondwet...».

8. Artikel XIX.

In de tekst werd in plaats van het woord «alinea» het woord lid gebruikt.

9. Artikel XX.

De tekst van de derde, vierde en vijfde volzin luidde aanvankelijk:

Bezieet men deze noodwet dan valt op, dat niet alleen de bepalingen met bevoegdheidstoewijzing (artikelen 2 tot en met 4, 8 en 9) in werking moeten worden gesteld zodra dat nodig is, maar dat de gehele wet, inclusief de citeerbepaling (artikel 10) en de procedurebepaling (artikel 11), in werking zal moeten worden gesteld. Het kabinet is van mening dat dit afwijkende systeem dient te worden vervangen door de voorgestelde standaardprocedure (voorgesteld artikel 1a).

Dat houdt in dat de wet thans zelf in werking dient te treden, met uitzondering van de artikelen met buitengewone bevoegdheden welke artikelen pas in werking mogen worden gesteld zodra er buitengewone omstandigheden aanwezig zijn. Dit wordt het eenvoudigst bereikt door artikel 11 te laten vervallen.

Immers, daardoor zal de wet automatisch in werking treden met ingang van de dag van inwerkingtreding van de Invoeringswet.

10. Artikel XXII.

De laatste volzin ontbrak.

11. Artikel XXV.

In de eerste volzin ontbrak de tussen haakjes geplaatste toevoeging.

12. Artikel XXXI.

De genoemde artikelen 8, 8a en 8b luiden oorspronkelijk artikelen 7, 7a en 7b.

In het tussen haakjes geplaatste Staatsbladnummer in de eerste volzin stond aanvankelijk het kamerstuknummer 21 262 vermeld.

13. Artikel XXXIII.

In verband met de nieuwe redactie van dit artikel is de toelichting aangepast.

14. Artikel XLI.

Na de eerste alinea stond oorspronkelijk de volgende tekst: Artikel 2 moest worden geactualiseerd daar de in dat artikel genoemde wetten grotendeels zijn vervangen door latere wettelijke regelingen dan wel geheel zijn vervallen.

Voor de toelichting bij de voorgestelde wijziging van artikel 17 van de Bodemproductiewet 1939 verwijzen wij naar de in deze memorie gegeven toelichting bij artikel 24 van de Distributiewet 1939.

15. Artikel XLV.

De vierde alinea luidde:

Bij de herziening van de noodwetgeving is een dergelijke uitzondering voorzien.

16. Artikel XVI.

De eerste zin van het tweede tekstgedeelte luidde:

Het kabinet is de mening toegedaan dat in het kader van de harmonisatie van terminologie de in de gehele noodwetgeving te hanteren term «buitengewone omstandigheden» voldoende ruimte biedt om daar tevens «dreigend gevaar voor de openbare veiligheid of de volksgezondheid» onder te laten vallen.

17. Artikel XLVIII.

De toelichting op dit artikel ontbrak.